

RIIGI TEATAJA

Nr. 4.

15. jaanuaril 1937.

Nr. 4.

- Art. 28. Vabaduse Risti kavaleride soodustamise seaduse muutmise seadus.
29. Narvas Kaitseministeeriumi tarveteks maa-ala sundvõõrandamise seadus.
30. Riigiteenistuse seaduse § 39 muutmise seadus.
31. Tempelmaksu seaduse muutmise seadus.
32. Eesti ja Soome vaheliste postiühenduste konventsiooni kinnitamise seadus. — Konventsioon.
33. Otsus riigiasutistes ja ettevõtetes töötavaile päevapalgalistele töölistele tasumaksmise kohta.
34. Õpilasringide ja -ühingute ning algkoolide juures asutatavate noorteühingute korraldamise määrus.
35. Õpilaste, nende organisatsioonide ja noorteühingute teistest organisatsioonidest osavõtmise määrus.
36. Metsade ja maade kaitsemetsaks tunnustamise määruse muutmise määrus.
37. Vätiste valmistamise, sisseveo ja müügi kontrolli määrus.
38. Haapsalu linna ehitussundmääruse täiendus.
39. Sundmäärus ehitiste kohta Jõhvi alevis.

28. Vabaduse Risti kavaleride soodustamise seaduse muutmise seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 8. jaanuaril 1937.

I.

Vabaduse Risti kavaleride soodustamise seaduse (RT 19 — 1933 ja 19 — 1935) § 3 muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:
§ 3. Vabaduse Risti kavalerid ja nende lapsed vabastatakse koolirahast viiekümne protsendi ulatuses kõigis koolides normaalse õppeaja kestusel kuni kõrgema õppeasutise lõpetamiseni.

II.

Käesolev seadus hakkab kehtima 1. jaanuarist 1937.

Tallinnas, 8. jaanuaril 1937.

K. Päts
Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

A. Jaakson
Haridusminister.

29. Narvas Kaitseministeeriumi tarveteks maa-ala sundvõõrandamise seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 8. jaanuaril 1937.

§ 1. Kaitseministeeriumi tarveteks sundvõõrandatakse Narva linnas, Narva aguli linnajaos (eeslinnas) kinnistu nr. 137 all asuvad krundid nr. 179, 180 ja 181, vannutatud maamõõtja F. Kaba poolt 23. novembril 1936 registri number 73 all valmistatud plaani kohaselt kokku 101066,00 ruutmeetri suuruses, ühes hoonetega ja muude päraldistega.

§ 2. Sundvõõrandatud maa ja päraldiste eest makstakse tasu kinnisvarade sundvõõrandamiste kohta maksvate üldiste seaduste alusel.

§ 3. Kaitseministeeriumile antakse õigus asuda käesoleva seaduse põhjal sundvõõrandatava maa ja päraldiste valdamisele kohe pärast nende üleskirjutamist, kohaldades Vene Tsiviilseaduse (VSK X köide I. jagu) § 594—600 eeskirju.

§ 4. Käesoleva seaduse põhjal sundvõõrandatud maa riigi nimele kinnistamisel vabastatakse asjaosalised pooled kinnistuslõivust ja muudest kinnistamisega seotud avalikkudest riiklikkudest maksudest.

Tallinnas, 8. jaanuaril 1937.

K. Päts
Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

P. Lill
kindral-major
Kaitseminister.

30. Riigiteenistuse seaduse § 39 muutmise seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 8. jaanuaril 1937.

Riigiteenistuse seaduse (RT 42 — 1934, 23 — 1935) § 39 punkt 4 litera f muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

f) 65-aastase vanuse, notarite suhtes aga 70-aastase vanuse kättejõudmisel; Kohtuministril on õigus ära kuulates kohaliku Ringkonnakohtu arvamuse üksikuil juhtudel pikendada notaritel ametisolemise aega kuni 75-aastase vanuse kättejõudmiseni.

Tallinnas, 8. jaanuaril 1937.

K. Päts
Peaminister
Riigivanema ülesannetes.

Joh. Müller
Kohtuminister.

31. Tempelmaksu seaduse muutmise seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 8. jaanuaril 1937.

I.

Tempelmaksu tariifi (RT 45 — 1928 ja 43 — 1935) järjekorranumbri 50 p. C muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

Tariifi järjekorra nr.nr.	Maksustamise objektid	Maksu määr	Tempelmaksu väljaarvamise alused
50	Varanduslikud lepingud. C. Krediidasutiste ja piimaühin- gute liitumise-, ostu-müügi- ja ühinemise lepingud	1 kroon	igalt lepingult

II.

Käesolev seadus hakkab kehtima avaldamisega.

Tallinnas, 8. jaanuaril 1937.

K. Päts
Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

K. Selter
Majandusminister.

32. Eesti ja Soome vaheliste postiühenduste konventsiooni kinnitamise seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 8. jaanuaril 1937.

§ 1. Tunnustada kinnitatuks Helsingis 15. detsembril 1936 ja Tallinnas 18. detsembril 1936 allakirjutatud Eesti ja Soome vaheliste postiühenduste konventsioon.

§ 2. Avaldada ühes käesoleva seadusega eelmises paragrahvis (§ 1) nimetatud konventsiooni prantsuskeelne tekst eestikeelse tõlkega.

Tallinnas, 8. jaanuaril 1937.

K. Päts
Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

Fr. Akel
Välisminister.

Eesti ja Soome vaheliste postiühenduste konventsioon.

Mõlemad lepinguosalisel lepivad kokku kohaldada oma vastastikustes postiühendustes alljärgnevat määrusi.

Artikkel 1.**Postivedu.**

1. Kumbki lepinguosaline maa toimetab iseoma posti ja teisele lepinguosalisele maale määratud transiitposti vedu ning kannab selle kulud. Posti- ja telegraafivalitsused võivad siiski leppida kokku teissuguse mooduse kohta selles asjas.

2. Otsevahetusel lepinguosaliste maade vahel toimetab vastuvõttev administratsioon postivedu laevalt vastava postiasutiseni ja kannab selle kulud.

Artikkel 2.**Kirjade ja postkaartide taksid.**

1. Kirjad raskusega mitte üle 500 grammi ja postkaardid, mis antakse postile ühel lepinguosalisel maal ja on aadressitud teisele maale, alluvad järgmistele taksidele, nimelt:

Soomes:

a) kirjad

raskusega kuni 20 grammini	2 marka
üle 20 grammi kuni 125 g	4 „
üle 125 grammi kuni 250 g	6 „
üle 250 grammi kuni 500 g	8 „

b) postkaardid

1. liht	1 mark 25 penni
2. makstud vastusega	2 marka 50 penni

Eestis:

a) kirjad

raskusega kuni 20 grammini	15 senti
üle 20 grammi — iga edasise 20-grammilise	
astme pealt	5 „

b) postkaardid

1. liht	10 senti
2. makstud vastusega	20 senti

2. Kirjad raskusega üle 500 grammi taksitakse Ülemaailmse posti-konventsiooni järgi.

Artikkel 3.**Äripaberite taksi alammäär.**

Äripaberite pealt võetava taksi alammäär võrdub taksiga, mis on ette nähtud 2. artiklis kirja esimese raskusühiku jaoks.

Artikkel 4.**Tähtsusmaks.**

Tähtsusmaks liikimises lepinguosaliste maade vahel määratakse kindlaks Soomes 2 margale ja Eestis 15 sendile.

Artikkel 5.

Avaldatud väärtusega kirjade taksid.

Liikimises lepinguosaliste maade vahel koosneb avaldatud väärtusega kirjade taks kaalurahast ja tähtsusmaksust, mida kohaldatakse sama raskusega tähitud kirjale käesoleva konventsiooni 2. ja 4. artikli järgi, ja kindlustusmaksust, mis määratakse kindlaks Soomes 30 pennile avaldatud väärtuse iga 1.000 marga või 1.000 marga osa pealt ja Eestis 20 sendile avaldatud väärtuse iga 100 krooni või 100 krooni osa pealt.

Artikkel 6.

Muud maksud.

Postileandmisel nõutava väljastusteatis maks võrdub taksiga, mis on ette nähtud 2. artiklis kirja esimese raskusühiku jaoks. Kui teatist nõutakse pärast postileandmist, võetakse see taks kahekordselt.

Järelepärimismaks võrdub niisamuti kirja esimese raskusühiku kahekordse taksiga.

Eritaks erikäskjalaga kättetoimetatavate saatetiste pealt, välja arvatud postpakid, määratakse kindlaks Soomes 4 margale ja Eestis 20 sendile.

Artikkel 7.

Kirjapostisaadetiste transiit.

Juhul, kui Soome ja Läti vahel sõlmitakse erikonventsioon nende kahe maa vahel vahetatavate kirjapostisaadetiste takside alandamise otstarbel, soostub Eesti maksuta toimetama Soomest pärinevate ja Lätisse aadressitud kirjapostisaadetiste transiitvedu. Soome lubab Eestist pärinevate ja Rootsi ning Norrasse aadressitud kirjapostisaadetiste suhtes maksuta transiitvedu nii maa- kui ka mereteel Soome ja Rootsi vahel, arvates selle kalendriaasta algusest, mille jooksul jõustub erikonventsioon Eesti ja Rootsi resp. Norra vahel nende maade vahel vahetatavate kirjapostisaadetiste takside alandamise kohta.

Artikkel 8.

Taksid ja maksude revideerimine.

Kui ühe lepinguosalise maa raha suhe teise maa rahaga tunduvalt muutub või kui ühe maa rahvusvahelises või sisemaalises talituses võetavad taksid või maksud saatetiste pealt, mis on käesoleva konventsiooni objektiks, tunduvalt muudetakse, lepivad lepinguosaliste maade postivalitsused kokku taksid ja maksud tarvilikuks osutuva revisjoni kohta.

Artikkel 9.

Üksikasjaline kord.

Lepinguosaliste maade posti- ja telegraafivalitsused määravad ühisel kokkuleppel üksikasjalise korra, mis on tarvilik käesoleva konventsiooni täitmise kindlustamiseks.

Artikkel 10.

■ Ülemaailmse Postiliidu lepete kohaldamine.

Kõiges selles, mis pole ette nähtud käesolevas konventsioonis, kohaldatakse Ülemaailmse Postiliidu leppeid.

Artikkel 11.

Keel.

Soome ja Eesti posti- ja telegraafivalitsuste vahelises kui ka vahetus-asutiste vahelises kirjavahetuses kasutatavaks keeleks on prantsuse keel.

Posti- ja telegraafivalitsused võivad siiski kokku leppida soome ja eesti keele kasutamise kohta selles kirjavahetuses.

Artikkel 12.

Konventsiooni ratifitseerimine, jõustumine ja kestus.

Käesolev konventsioon ratifitseeritakse ja selle ratifikatsioonikirjad vahetatakse Helsingis niipea kui võimalik.

Konventsioon jõustub 1-sel kuupäeval sel kuul, mis järgneb kahe kuu möödumisele, arvates ratifikatsioonikirjade vahetamise kuupäevast, ja jääb kehtivaks määramata ajaks.

Ta kaotab siiski oma kehtivuse ükskõik millisel kuu päeval, mille kohta lepinguosalised võivad kokku leppida, või 6 kuu möödumisel pärast ta ülesütlemist ühe lepinguosalise poolt.

Käesolev konventsioon asendab Helsingis 20. augustil 1928 allakirjutatud Kokkuleppe postitalituse kohta Eesti ja Soome vahel.

Tehtud ja alla kirjutatud kahes eksemplaris: Helsingis 15. detsembril 1936, Tallinnas 18. detsembril 1936.

(L. S.) G. E. F. Albrecht.

(L. S.) G. Jallajas.

Convention entre l'Estonie et la Finlande concernant les relations postales entre les deux pays.

Les deux Parties contractantes conviennent d'appliquer, dans leurs relations postales réciproques, les dispositions suivantes.

Article premier.

Transport de la poste.

1. Chacun des pays contractants effectue le transport de sa propre poste et de la poste en transit à destination de l'autre pays contractant et en supporte les frais. Les Administrations des postes et des télégraphes peuvent pourtant convenir d'un autre mode y relatif.

2. Lors de l'échange direct entre les pays contractants, l'Administration réceptrice effectue le transport de la poste du bateau jusqu'au bureau de poste respectif et en supporte les frais.

Article 2.

Taxes des lettres et des cartes postales.

1. Les lettres ne dépassant pas le poids de 500 grammes et les cartes postales déposées dans l'un des pays contractants à destination de l'autre pays sont soumises aux taxes suivantes; savoir:

En Finlande:

a) lettres

jusqu'au poids de 20 grammes		2 mark
au-dessus de 20 grammes jusqu'à 125 gr.		4 „
„ „ 125 „ „ 250 „		6 „
„ „ 250 „ „ 500 „		8 „

b) cartes postales

1° simples	1 mark 25 penni
2° avec réponse payée	2 mark 50 penni

En Estonie:

a) lettres

jusqu'au poids de 20 grammes	15 sent
au-dessus de 20 grammes par chaque échelon de 20 grammes supplémentaires	5 „

b) cartes postales

1° simples	10 sent
2° avec réponse payée	20 „

2. Les lettres dépassant le poids de 500 grammes sont taxées d'après la Convention Postale Universelle.

Article 3.

Taxe minimum des papiers d'affaires.

Pour les papiers d'affaires le minimum de perception correspond à la taxe prévue à l'art. 2 pour une lettre de la première unité de poids.

Article 4.

Droit de recommandation.

Le droit de recommandation dans les relations entre les pays contractants est fixé, en Finlande, à 2 mark et, en Estonie, à 15 sent.

Article 5.

Taxes des lettres avec valeur déclarée.

Dans les relations entre les pays contractants la taxe des lettres avec valeur déclarée se compose du port et du droit de recommandation applicables à une lettre recommandée du même poids suivant les articles 2 et 4 de la présente Convention et d'un droit d'assurance qui est fixé, en Finlande, à 30 penni par 1.000 mark ou fraction de 1.000 mark déclarés et en Estonie à 20 sent par 100 kroon ou fraction de 100 kroon déclarés.

Article 6.

Autres droits.

Le droit d'un avis de réception demandé au moment du dépôt correspond à la taxe prévue à l'art. 2 pour une lettre de la première unité de poids. Le double de cette taxe est perçu, si l'avis est demandé postérieurement au dépôt.

Le droit de réclamation correspond également à la taxe double d'une lettre de la première unité de poids.

La taxe spéciale pour les envois autres que les colis postaux à remettre par exprès est fixée, en Finlande, à 4 mark, et, en Estonie, à 20 sent.

Article 7.

Transit des correspondances.

Dans le cas où une Convention spéciale aurait été conclue entre la Finlande et la Lettonie en vue de la réduction des taxes des correspon-

dances échangées entre les deux pays, l'Estonie concède, à titre gratuit, un transport de transit pour les correspondances originaires de la Finlande à destination de la Lettonie. La Finlande admettra à l'égard des correspondances originaires de l'Estonie à destination de la Suède et de la Norvège un transport de transit uniformément gratuit par la voie territoriale et maritime entre la Finlande et la Suède, à compter du commencement de l'année civile pendant laquelle une Convention spéciale entre l'Estonie et la Suède resp. la Norvège, concernant la réduction des taxes des correspondances entre ces pays sera entrée en vigueur.

Article 8.

Revision des taxes et des droits.

Si la monnaie de l'un des pays contractants subissait un changement considérable par rapport à la monnaie de l'autre pays ou que les taxes ou droits perçus dans le service international ou intérieur de l'un des pays pour les envois qui font l'objet de la présente Convention seraient sensiblement modifiés, les Administrations postales des pays contractants se mettent d'accord sur la revision des taxes et des droits qui s'impose.

Article 9.

Mesures de détail et d'ordre.

Les Administrations des postes et des télégraphes des pays contractants régleront, d'un commun accord, les mesures de détail et d'ordre nécessaires pour assurer l'exécution de la présente Convention.

Article 10.

Application des Traités de l'Union Postale Universelle.

Dans tout ce qui n'est pas prévu par la présente Convention, les Traités de l'Union Postale Universelle sont applicables.

Article 11.

Langue.

La langue utilisée pour la correspondance entre les Administrations des postes et des télégraphes de Finlande et d'Estonie ainsi qu'entre les bureaux d'échange, sera le français.

Les Administrations des postes et des télégraphes peuvent pourtant convenir de l'emploi dans cette correspondance des langues finnoise et estonienne.

Article 12.

Ratification, entrée en vigueur et durée de la Convention.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Helsinki aussitôt que faire se pourra.

Elle entrera en vigueur le 1-er du mois qui suit l'expiration d'un délai de deux mois à compter de la date de l'échange des ratifications et restera exécutoire pendant un temps indéterminé.

Elle cessera, toutefois, ses effets à toute date dont les Parties contractantes peuvent convenir ou à l'expiration de 6 mois après sa dénonciation par l'une des Parties contractantes.

La présente Convention remplacera l'Arrangement concernant le service postal entre l'Estonie et la Finlande, signé à Helsinki le 20 août 1928.

Fait et signé en double expédition: à Helsinki, le 15 décembre 1936, à Tallinn, le 18 décembre 1936.

(L. S.) G. E. F. Albrecht.

(L. S.) G. Jallajas.

33. Vabariigi Valitsuse otsus 8. jaanuarist 1937.

Lubada maksta riigiasutiste ja ettevõtete neile päevapalga alusel töötavale töolistele, kes ei saanud töö seismise tõttu pühade ajal tööl olla, tasu ka 25., 26. ja 27. detsembri 1936 ja 1. jaanuari 1937 eest — igale nende harilikul päeva-põhipalga suuruses, kuid mitte üle 2 krooni päeva kohta ja neile töolistele, kes ei saanud töö seismise tõttu tööl olla 24. ja 31. detsembril, 1936 või kellele makstakse 24. ja 31. detsembri 1936 eest pool päevapalka — täiendavalt pool päevapalka kummagi päeva eest, kuid mitte üle 1 krooni kummagi päeva kohta.

Seda eritasu maksta ainult neile töolistele, kes olnud 1936 a. jooksul riigiasutise või -ettevõtte teenistuses vähemalt 6 kuud. Tasusummad välja maksta vastavatest töökrediitidest.

Eripõhikirja alusel töötavatele riigi ettevõtetele ei ole esimeses lõikes nimetatud eritasu maksmine kohustuslik.

Peaminister K. Päts.

Majandusminister K. Selter.

Riigisekretär K. Terras.

34. Õpilasringide ja -ühingute ning algkoolide juures asutatavate noorteühingute korraldamise määrus.

Alus: Noorsoo organiseerimise seaduse (RT 82 — 1936) § 16.

§ 1. Kesk-, kutse- ja täienduskoolide ning gümnaasiumide õpilased võivad koonduda õpilasringidesse oma kooli juures kui ka õpilasuühingutesse ühe maa- ja linnakoolivalitsuse piirkonnas.

§ 2. Algkoolide õpilased võivad koonduda ringidesse ainult omas koolis.

Algkoolide juures asutatakse noorteühingud, kellede liikmeks võivad olla koolikohustuse täitnud noored kuni 20-aastaseks saamiseni.

§ 3. Peale §§ 1 ja 2 nimetatud organisatsioonide võivad käesoleva määru §§ 4—15 kohaselt kooli juures tegutseda selle kooli õpilastest kompileeritud noorte kotkaste, kodutütarde, skautide ja gaidide üksused.

§ 4. Eelmistes §§ nimetatud organisatsioonide tegevus loetakse koolide õppe- ja kasvatustöö osaks ja selle töö täienduseks ning jätkamiseks.

§ 5. §§ 1, 2 ja 3 nimetatud noorsoo organisatsioonide eesmärgiks on:

- 1) kasvatada noori vaimselt ja kehaliselt terveiks, tublideks, teovõimsateks, kohusetruudeks ja elurõõmsateks inimesteks ning riikliku meelsusega ja kõlbelise tahtejõuga kodanikkudeks, kes oskavad, suudavad ja tahavad teha tööd Eesti Vabariigi iseseisvuse kindlustamiseks ja kaitsmiseks, rahva kultuurilise loomingu jätkamiseks ja ühiskondliku elu edendamiseks;
- 2) luua noortele soodsaid võimalusi teadmiste ja oskuste omandamiseks ning oma positiivsete võimete väljaarendamiseks ja tegevusse rakendamiseks;
- 3) rakendada noori riiklikkude, riigikaitseliste ja rahvuslikkude ürituste teostamiseks.

§ 6. Eelmises § näidatud eesmärkide saavutamiseks võivad õpilasringid, -ühingud ja noorteühingud tegelda teaduste, usu, eetika, keele, kirjanduse, laulu, muusika, kõne- ja näitekunsti, turismi, karskuse, tervishoiu, spordi, laskespordi, tuletõrje, looduskaitse, maatulunduse, kodumajanduse, ühistegevuse, tehnika, töösuse, kodutööstuse, male ja teistel kasvatuslikke, vaimseid, kehalisi ja oskuslikke võimeid arendavaid sihte taotlevatel aladel.

Üksikute tegevusharude harrastamiseks võib õpilasring ja noorteühing ellu kutsuda vastavaid osakondi ja toimkondi.

Kooli juures võib tegutseda mitu ringi, kui see on otstarbekohane töö eduka korraldamise huvides.

§ 7. Õpilasringi ja noorteühingu põhikirja kinnitab vastava kooli õppenõukogu, õpilasühingu põhikirja — Haridusministeeriumi Noorsoo Osakond kohaliku (-kude) koolivalitsuse (-te) ettepanekul.

§ 8. Õpilasringi ja noorteühingu asutamisest teatavad Riigikoolide juhatajad otse, teiste koolide juhatajad aga vastava maa- või linnakoolivalitsuse kaudu Haridusministeeriumi Noorsoo Osakonnale ühes andmetega organisatsiooni nimetuse, aluseks võetud põhikirja, osakondade ja asutamise-aja kohta. Samas korras teatavad koolijuhatajad organisatsioonide likvideerimisest.

§ 9. Igal õpilasorganisatsioonil ja algkooli juures asutatud noorteühingul on vanem, kelle ülesandeks on olla nõuandjaks ja abiliseks noortele vastava organisatsiooni eesmärkide taotlemisel ja ürituste korraldamisel ning valvajaks, et organisatsioon oma tegevuses ei kalduks kõrvale ettenähtud eesmärgist. Vajaduse korral on vanemal tarvilisel arvul abisid.

Õpilasühingu vanem esitab kooliaasta lõpul vastava koolivalitsuse kaudu Haridusministeeriumi Noorsoo Osakonnale tema juhatamisel oleva organisatsiooni tegevusaruande. Samas korras esitab koolijuhataja kokkuvõtte kooli juures tegutsevate noorsoo-organisatsioonide tegevuse kohta. Aruanded esitatakse Haridusministeeriumi Noorsoo Osakonna poolt antavate vormide järgi.

§ 10. Vanem ja tema abid määratakse: õpilasringile ja noorteühingule kooli õppenõukogu poolt sama kooli õppejõudude hulgast ja õpilasühingule — kohaliku (-kude) koolivalitsuse (-te) ettepanekul Haridusministeeriumi Noorsoo Osakonna poolt õppejõudude või õppe- ja kasvatustöö ülevaht teostavate isikute hulgast.

§ 11. Väljaspool õpilasringe ja -ühinguid võivad õpilased koolijuhataja loal osa võtta ainult neist noorsoo-organisatsioonidest, kelledest õpilaste osavõtmine on lubatud Haridusministri poolt.

§ 12. Õpilasingid ja -ühingud ning noorteühingud võivad neid kinditava asutise loal olla Haridusministri poolt kindlaksmääratud asutiste ja organisatsioonide liikmeiks või kuuluda neisse või võtta osa nende tegevusest nende põhikirjade kohaselt.

§ 13. Kohalikkude koolide õpilaste laagrid, suvepidustused ja võistlused korraldatakse vastava (-te) koolinõuniku (-kude) loal; ülemaakondlikud ja üleriiklikud õpilaste laagrid, suvepidustused, võistlused ja koosolekud korraldatakse Haridusministri loal.

§ 14. Järelevalvet käesolevas määruses nimetatud noorsoo-organisatsioonide üle teostavad: õpilasingide ja noorteühingute suhtes — õppenõukogu, koolijuhataja, vastav koolinõunik, noortenõunikud, haridusnõunik, noortejuhataja ning teised Õppe- ja kasvatustöö ülevaale seaduse § 3 (RT 59 — 1931) tähendatud isikud; õpilasuühingute alal vastavad koolinõunikud, noortenõunikud, haridusnõunikud, noortejuhataja ning teised Õppe- ja kasvatustöö ülevaale seaduse § 3 (RT 59 — 1931) tähendatud isikud.

Järelevalvet teostajail tuleb eeskätt silmas pidada seda, et noorsoo-organisatsioonid taotleksid Noorsoo organiseerimise seaduses ja käesolevas määru- ses ettenähtud eesmärged.

§ 15. Õpilasingide, noorteühingute ja käesoleva määruse § 3 nimetatud organisatsioonide likvideerimist otsustab õppenõukogu, järelevalvet korras vastav koolinõunik ja Haridusministeeriumi Noorsoo Osakond; õpilasuühingute suhtes — Haridusministeeriumi Noorsoo Osakond.

§ 16. Õpilasingi ja noorteühingu likvideerimisel kasutatakse tema varandus samas koolis samalaadiliseks otstarbeks. Õpilasuühingu varandus antakse üle vastavale koolivalitsusele samalaadiliste ülesannete teostamiseks.

Tallinnas, 30. detsembril 1936.

Haridusminister A. Jaakson.

Noorsoo Osakonna noortejuhataja J. Vellerind.

Koolivalitsuse direktor O. Kiisel.

Kutseoskuse osakonna direktori as. J. Kiivet.

35. Õpilaste, nende organisatsioonide ja noorteühingute teistest organisatsioonidest osavõtmise määru.

Alus: Noorsoo organiseerimise seaduse §§ 17 ja 22 (RT 82 — 1936).

§ 1. Õpilased võivad koolijuhataja loal osa võtta alljärgnevatest noorsoo-organisatsioonidest:

1. Noorte Kotkaste organisatsioon.
2. Kodutütarde organisatsioon.
3. Eesti Skautide Malev.
4. Eesti Gaidide Malev.
5. Ülemaaline Maanoorte Ühendus.
6. Eesti Noorte Meeste Kristlikkude Ühingute Liitu kuuluvate Ühingute Poiste- ja Noortemeeste Osakonnad.
7. Kristlikkude Noorte Naiste Ühingute Liitu Eestis kuuluvate Ühingute noorte rühmad.

8. Ülemaaline Eesti Noorsoo Ühendus.
9. Kaitseliit.
10. Naiskodukaitse.

§ 2. Õpilasingidel ja noorteühingutel on lubatud kooli õppenõukogu, õpilasühingutel Haridusministeeriumi Noorsoo Osakonna otsusel osa võtta järgmiste organisatsioonide tegevusest:

1. Teised õpilasingid, -ühingud ja noorteühingud.
2. Eesti Noorte Punane Rist.
3. Eesti Noorsoo Karskusliit.
4. Kirikute keskvalitsuste juures loodud noorsoo töö juhtimise keskused.
5. Spordi Keskliidu noored.
6. Ülemaaline Maanoorte Ühendus.
7. Ülemaaline Eesti Noorsoo Ühendus.
8. Eesti Haridusliidu Õppetötoimkond.
9. Eesti Loomakaitse Seltside Liit.

§ 3. Koolide juures on kooli õppenõukogu otsusel lubatud sama kooli õpilastest asutada järgmiste noorsoo-organisatsioonide üksusi nende organisatsioonide põhikirjade kohaselt:

1. Noorte Kotkaste organisatsioon.
2. Kodutütarde organisatsioon.
3. Eesti Skautide Malev.
4. Eesti Gaidide Malev.

§ 4. Käesolev määrus hakkab maksma 1. märtsil 1937.

Tallinnas, 30. detsembril 1936.

Haridusminister A. Jaakson.

Noorsoo Osakonna noorte juhataja J. Vellerind.

Koolivalitsuse direktor O. Kiisel.

Kutseoskuse osakonna direktor as. J. Kiivet.

36. Metsade ja maade kaitsemetsaks tunnustamise määruse muutmise määrus.

Antud Põllutööministri poolt 4. jaanuaril 1937.

Alus: Metsaseaduse § 10 ja 22 (RT 45 — 1934).

Metsade ja maade kaitsemetsaks tunnustamise määruse 5. septembrist 1936, mis avaldatud RT 73 — 1936 art. 603 all, muudan ning panen maksma järgmises redaktsioonis:

Määran kaitsemetsaks Pärnumaal, Reiu vallas, Pärnu-Viljandi maantee ääres asuva ja Pärnu linnale kuuluva Reiu metsandiku osa umbkaudse pindalaga 210 hektari, looduses piirimärkidega tähistatud piirides.

Kaitsemets on piiratud: 1) põhjast — Pärnu linna Reiu metsandiku kvartaalide nr. 5 ja 7 vahelise sihiga kuni Pärnu-Viljandi maanteeni ning samalt maanteelt Reiu mõisa viiva teega kuni Pärnu-Viljandi raudteeni; 2) idast — Pärnu-Viljandi maanteega kuni Reiu mõisa teeni, Pärnu-Viljandi rauteega, Pärnu linna Reiu metsandiku tulundusmetsaga ning Reiu valla

talumaadega; 3) lõunast — riigile kuuluva Pärnu metskonna, Uulu metsandiku kvartaal nr. 1 ning Uulu valla talumaadega; 4) läänest — Riia lahaga alates Uulu metsandiku kvartaal nr. 1 põhjasihist kuni kaitseväge laskeraja piirini, Pärnu-Viljandi maanteega Reiu metsandiku kvartaal nr. 9 osas ning Reiu mõisa heinamaadega, alates Reiu metsandiku kvartaalide nr. 7 ja 9 vahelisest sihist. Nimetatud kaitsemetsa alasse tungivad kiiluna alates kaitseväge laskeraja piirist lõunasse umbes $2\frac{1}{2}$ kilomeetri pikkuselt ja $\frac{1}{4}$ kilomeetri laiuselt Reiu mõisa ning Pärnu linna metsatöölise põllumajanduslikud maad.

Põllutööminister N. Talts.

Riigi Maade ja Metsade Valitsuse direktor J. Luik.

37. Väetiste valmistamise, sisseveo ja müügi kontrolli määrus.

Antud Põllutööministri poolt 8. jaanuaril 1937.

Alus: Väetiste valmistamise, sisseveo ja müügi kontrolli seaduse (RT 30 — 1936) § 13.

1. peatükk.

Väetiste kontrolli teostajad.

§ 1. Väetiste valmistamise, sisseveo ja müügi kontrolli teostab Põllutööministeeriumi Põllumajanduse Osakond selleks määratud või volitatud isikute kaudu.

§ 2. Väetiste ostul-müügil, sisseveol ning müügi järelevalve teostamisel võetud väetisproovide analüüse teostavad järgmised ametlikud laboratooriumid: Riiklik Katsekoda Tallinnas ja Riigi Põllutöökatsejaam Kuusikul. Analüüsides tasud tuleb maksta tellijail Riikliku Katsekoja tasunormide kohaselt.

2. peatükk.

Väetiste valmistamise, sisseveo ja müügi kord.

§ 3. Kodumaal valmistatud väetistest on lubatud müügiks järgmised väetised:

1) Eesti fosforiidi jahu, lühendatult „Eesti fosforiit“. Üldise fosforhapendi (P_2O_5) sisaldus vähemalt 25%. Fluori sisaldus mitte üle 3% ja vee sisaldus mitte üle 2%. Sõelumisel on lubatud sõelal aukudega 0,5 mm jääki mitte üle 1% ja sõelal aukudega 0,17 mm mitte üle 10%.

Väetispakendil peab olema märgitud üldise fosforhapendi (P_2O_5) minimaalne sisaldus.

2) Segafosfaat. Eesti fosforiidi jahu ja superfosfaadi segu võrdsetes osades. Üldise fosforhapendi (P_2O_5) sisaldus vähemalt 21%, millest vees lahuvat vähemalt 8%.

Väetispakendil peab olema märgitud üldise fosforhapendi (P_2O_5) minimaalne sisaldus.

3) Kondijahu. Loomakontide ümbertöötamise saadus. On keelatud fosforiidi ja kipsi juurdelisamine. Üldise fosforhapendi (P_2O_5) sisaldus vähemalt 23% ja rasva sisaldus mitte üle 2,5%. Peensuselt peab kõik läbi minema sõelast aukudega 0,5 mm.

Väetispakendil peab olema märgitud üldise fosforhappendi (P_2O_5) minimaalne sisaldus.

4) Lubjakivi jahu. Peab sisaldama söehapulupja ($CaCO_3$) vähemalt 90%. Vee sisaldus mitte üle 2%. Peensuselt on lubatud sõelal aukudega 0,5 mm jääki mitte üle 4% ja sõelal aukudega 0,17 mm mitte üle 45%.

Väetispakendil peab olema märgitud minimaalne söehapulubja ($CaCO_3$) sisaldus.

5) Põletatud lubi väetisena. Peab sisaldama kaltsiumoksüüdi (CaO) vähemalt 80%. Vett mitte üle 15%.

Väetispakendil peab olema märgitud minimaalne kaltsiumoksüüdi (CaO) sisaldus, kusjuures võib tarvitada nimetuse „kaltsiumoksüüd“ asemel „põletatud lubi“.

Lubjakivi jahus ja põletatud lubjas magneesiumoksüüd (MgO) kuni 5% arvatakse võrdseks lubjaga (CaO).

6) Kips. Kips, keemilise valemiga $CaSO_4 \cdot 2 H_2O$, võib sisaldada maksimaalselt vett ühes keemiliselt seotud veega 20%. Peab sisaldama kaltsiumoksüüdi (CaO) ja vääveltrioksüüdi (SO_3) kokku vähemalt 70%.

Peensuselt on lubatud sõelal aukudega 0,5 mm jääki mitte üle 4% ja sõelal aukudega 0,17 mm mitte üle 45%.

Väetispakendil peab olema märgitud kaltsiumoksüüdi (CaO) ja vääveltrioksüüdi (SO_3) minimaalne sisaldus kokku.

Väetispakendil võib nimetuste „kaltsiumoksüüd (CaO) ja vääveltrioksüüd (SO_3) kokku“ asemel tarvitada „kips“.

§ 4. Välismaal valmistatud väetistest on sisseveoks ja müügiks siseturul lubatud järgmised väetised:

A. Lämmastikväetised.

1) Tšiilisalpeeter. Üldise lämmastiku (N) sisaldus vähemalt 15,5%. Ei tohi sisaldada kaaliumperkloraat ($KClO_4$) üle 0,5%.

Väetispakendil peab olema märgitud üldise lämmastiku (N) minimaalne sisaldus.

2) Ammoonisulfaat (väävelhapuammoonium). Lämmastiku (N) sisaldus vähemalt 20,5%. Vaba väävelhapet (H_2SO_4) ei tohi sisaldada üle 0,5%, vett mitte üle 2%. Rhodaan ühendite suhtes peab välja kannatama järeleproovimisel vastava rhodaani katse, nagu see kindlaks määratud analüüsi tehnikas.

Väetispakendil peab olema märgitud lämmastiku (N) minimaalne sisaldus.

3) Lubisalpeeter. Üldise lämmastiku (N) sisaldus vähemalt 15,3%. Väetispakendil peab olema märgitud üldise lämmastiku (N) minimaalne sisaldus.

4) Lubiammoonisulfaat. Üldise lämmastiku (N) sisaldus vähemalt 20,5%.

Väetispakendil peab olema märgitud üldise lämmastiku (N) minimaalne sisaldus.

B. Fosforväetised.

5) Superfosfaat. Sidrunhappes lahuva fosforhappendi (P_2O_5) sisaldus vähemalt 18%. Vees lahuvat fosforhappendit (P_2O_5) vähemalt 17%. Vaba fosforhapet ei tohi ümberarvatult P_2O_5 -le sisaldada üle 6%. Vee sisaldus mitte üle 16,5%. Fluori sisaldus mitte üle 1%.

Väetispakendil peab olema märgitud sidrunhappes lahuva fosforhappendi (P_2O_5) minimaalne sisaldus.

6) Prätsipitaat. Sidrunhappes lahuva fosforhappendi (P_2O_5) sisaldus vähemalt 38%. Vee sisaldus mitte üle 15%. Fluori sisaldus mitte üle 1%.

Väetispakendil peab olema märgitud sidrunhappes lahuva fosforhappendi (P_2O_5) minimaalne sisaldus.

7) Toomasjahu. Sidrunhappes lahuva fosforhappendi (P_2O_5) sisaldus vähemalt 15,5%. Kogu fosforhappendist peab sidrunhappes lahuma vähemalt 80%. Ei tohi sisaldada juurdeseguna toorfosfaate. Vee sisaldus mitte üle 0,5%. Peensuselt sõelale aukudega 0,17 mm ei tohi jääda üle 15%.

Väetispakendil peab olema märgitud sidrunhappes lahuva fosforhappendi (P_2O_5) minimaalne sisaldus.

C. Kaaliväetised.

8) Kaalisool. Vees lahuva kaali (K_2O) sisaldus vähemalt 40%.

Väetispakendil peab olema märgitud vees lahuva kaali (K_2O) minimaalne sisaldus.

9) Kainiit. Vees lahuva kaali (K_2O) sisaldus vähemalt 13%.

Väetispakendil peab olema märgitud vees lahuva kaali (K_2O) minimaalne sisaldus.

10) Kaaliumsulfaat. Vees lahuva kaali (K_2O) sisaldus vähemalt 48%. Ei tohi sisaldada kloriididena kloori (Cl) üle 2,5%.

Väetispakendil peab olema märgitud vees lahuva kaali (K_2O) minimaalne sisaldus.

D. Segaväetised.

11) Nitrofoska. Sidrunhappes lahuva fosforhappendi (P_2O_5) ning vees lahuva kaali (K_2O) ja üldise lämmastiku (N) sisaldus kokku mitte vähem kui 40%.

Väetispakendil peab olema märgitud kasulikkude ühendite ja elementide minimaalne sisaldus järjekorras: üldine lämmastik (N), sidrunhappes lahuv fosforhappend (P_2O_5) ja vees lahuv kaali (K_2O).

§ 5. Käesolev määrus ei ole maksev järgmiste väetiste kohta: 1) loomasõnnik, 2) pudrett, 3) mergel, 4) puutuhk, 5) kondituht. Igasuguste teiste väetistena tarvitatavate ainete, ühendite või elementide, mis ei ole mainitud §§ 3 ja 4, väetistena valmistamine müügiks, sissevedu ja müük on keelatud, välja arvatud juhud, kus seda teostatakse katse otstarbel Põllumajanduse Osakonna direktori eriloal.

§ 6. Väetiste kontrolli teostamise otstarbel on kõik isikud ja asutised, kes valmistavad müügiks § 3 nimetatud väetisi või kes veavad sisse § 4 nimetatud välismaal valmistatud väetisi, kohustatud end registreerima Põllumajanduse Osakonnas, milleks tuleb neil osakonnale esitada sellekohane avaldus, ära märkides viimases:

- 1) valmistaja või sissevedaja nimi ja aadress;
- 2) väetiste hoiuruumide, tööstuse ja ladude asukohad.

Väetiste valmistajad peavad avalduses ära märkima veel: valmistatavate väetiste liigid ja nende kaubamärgid, kasulikkude ainete minimaalsed sisaldused, kahjulikkude ainete maksimaalsed sisaldused ja teised omadused, paragrahv 3 kohaselt ning väetiste valmistamise viisid ja tarvitatavad toorained.

Põllumajanduse Osakonna poolt antakse väetiste valmistajale ja sissevedajale registreerimise tunnistus.

§ 7. Väetisi sissevedaja on kohustatud vähemalt 24 tundi enne väetisaadetise tollipunkti jõudmist sellest teatama Põllumajanduse Osakonnale või kohapealsele väetiste kontrolli teostavale isikule ja esitama kirjaliku teate Põllumajanduse Osakonnale, milles peab olema ära märgitud:

- 1) importija nimi ja aadress,
- 2) andmed saadetise sissetuleku korra kohta,
- 3) väetiste nimetus ja hulk,
- 4) väetiste kasulikkude ühendite või elementide minimaalsed ja kahjulikkude ühendite maksimaalsed määrad § 4 kohaselt.

Tähendatud ajal ette teadustamise korral on kontrolli teostaja kohustatud olema kohal ja asuma viibimata proovide võtmisele.

§ 8. Sisseveetavast väetiste saadetisest või partiist, samuti kodumaal valmistatud väetistest, võetakse vähemalt kaks keskmist proovi, milledest üks saadetakse ametlikku laboratooriumi analüüsimiseks ja teine hoitakse alal Põllumajanduse Osakonnas. Proovi teostamiseks vajalikud tööjõud annab väetiste importör tasuta.

§ 9. Sisseveol võetud väetise proovi analüüsi andmed peab vastav laboratoorium, kuhu proov saadetud, Põllumajanduse Osakonnale teatavaks tegema. Selgub analüüsil, et väetis ei vasta minimaalsetele ülesseatud nõuetele, on importöril õigus nõuda kontrollanalüüsi tegemist Põllumajanduse Osakonda jäänud proovist kas samas või teises § 2 nimetatud laboratooriumis.

Ei vasta sisseveetav väetise partii omadustelt ülesseatud nõuetele ja normidele, siis määrab selle partii müügikorra ja -viisi Põllumajanduse Osakonna direktor.

§ 10. Kõik sisseveetavad, sisemaale müügiks valmistatavad, sisemaal müügiks hoitavad ja müüdadavad väetised peavad vastama omadustelt ülesseatud nõuetele ja normidele. Kõlblikkuse omadustelt võivad väetised erineda ülesseatud normidest vaid lämmastiku (N), fosforhapendi (P_2O_5), kaali (K_2O), söehapulubja ($CaCO_3$), kaltsiumoksüüdi (CaO), kaltsiumoksüüdi (CaO) + vääveltrioksüüdi (SO_3) ja vee sisalduses § 12 ettenähtud lahkuminekute (latituutide) piirides. Kui lämmastikväetises on õhuniiskuse imbumise tõttu väetisolluse (N) % langenud alla lubatud piiri, siis arvutatakse väetise koti proovivõtmisaegse kaalu järele väetisolluse sisaldus 100 kg-lises kotis. Kõigi teiste omaduste suhtes ei ole lubatud lahkuminekuid.

3. peatükk.

Proovivõtmine ja analüüsimise kord.

§ 11. Väetiste sisseveol, kaupluste ja väetistööstuste kontrolli teostamisel ning ostul-müügil kahjutasu nõudmise õigustamiseks võetavate väetisproovide võtmise kord on järgmine:

1) Proov võetakse proovioraga; pakenditest proovi võtmisel peab ora ulatuma vähemalt pakendi keskkohani. Partiidest kuni 100 pakendit tuleb võtta proov vähemalt 10% pakendeist, partiidest 100—1000 pakendit — vähemalt 5% pakendeist ja partiidest üle 1000 pakendi vähemalt 2% pakendeist. Vagunist või lahtisest puistest võtmisel tuleb proov võtta vähemalt 3 kohast nii keskest, alt kui ka pealt. Märjaks saanud või katkistest pakendeist proovi ei võeta; on neid pakendeid palju, siis tuleb võtta neist eraldi proov, eraldades need eripartiisse.

Põletatud lubjast võetakse rusika suurused tükid, umbes 10 tükki vaguni kohta ja tambitakse need kuival laual ettevaatlikult peeneks ning võetakse siis sellest keskmised proovid. Jahvatatud lubjakivist või kipsist vagunis või lahtises puistes proovi võtmisel tuleb eraldada pealmine umbes 20 sm paksune kiht.

Saadetisest või partiist võetud üldine või mitu väetise proovi segatakse hästi segi ning võetakse sellest segust 2—3 keskmist proovi à vähemalt 250 g.

2) Keskmised proovid tuleb mahutada klaas- või vööbatud savinõudesse.

3) Proovinõu tuleb sulgeda õhukindlalt kaane või korgiga ning varustada vajaliku etiketiga ja pitseerida. Etiketil tuleb ära märkida protokolli nr. ja proovivõtmise aeg ning proovivõtja nimi.

4) Proovivõtmisest tuleb koostada protokoll, milles peab olema ära tähendatud:

a) protokoll nr. ja proovivõtmise aeg;

b) proovivõtja, väetise omaniku ja ostja nimed ning aadressid;

c) väetise nimetus ja hulk (pakendite arv ja kaal) ning asukoht kust proov võetud;

d) pakendite arv ja keskmine kaal, milledest võetud proovid, kui väetis on kinnistes pakendites;

e) garanteeritud väetise omadused ja hind;

f) proovivõtja, väetise omaniku või müüja, ostja ja tunnistajate allkirjad ja elukohad ning pitsati märk või kiri millega võetud proov suletud.

Ametliku, s.o. Põllumajanduse Osakonna poolt määratud või volitatud isiku või politsei poolt proovi võtmisel ei ole tunnistajate juuresolek vajalik, kui seda ei soovi müüja või ostja. Eraisiku poolt võetavate proovide juures peab olema kaks erapooletut tunnistajat, kes ka protokollile alla kirjutavad, tõendades, et proov on võetud ja kinni pitseeritud määruste kohaselt.

§ 12. Väetiste kõlblikkuse omaduste normides on lubatud järgmised lahkuminekid (latituudid):

lämmastiku (N) juures	0,3%
fosforhapendi (P_2O_5), kaali (K_2O) ja vee juures	0,5%
söehapulubja ($CaCO_3$), kaltsiumoksüüdi (CaO) ja kaltsiumoksüüdi (CaO) + vääveltrioksüüdi (SO_3) juures	3,0%

4. peatükk.

Kahjutasu nõudmine.

§ 13. Väetise ostjal on õigus müüjalt nõuda kahjutasu kui müügi-ostu tehingul on ostetud väetisest võetud proov korras nagu see ette nähtud § 11 ja see saadetud hiljemalt 7 päeva jooksul vastavasse ametlikku laboratooriumi ühes proovivõtmise protokolliga.

5. peatükk.

Lõppeeskirjad.

§ 14. Käesoleva määruse elluviimiseks on Põllumajanduse Osakonna direktoril õigus anda juhtnööre ja määrata kindlaks väetiste analüüsi meetodid.

§ 15. Käesoleva määruse maksmahakkamisega kaotab maksvuse Väetistega kauplemise järelevalve teostamise määrus (RT 109 — 1927, 24 — 1930 ja 5 — 1931).

§ 16. Määrus hakkab maksma 1. veebruarist 1937.

Põllutööminister N. Talts.

Põllumajanduse Osakonna direktor K. Liidak.

Haapsalu linnavolikogult 29. oktoobril 1936 vastu võetud ja Siseministrilt 16. detsembril 1936 kinnitatud

38. Haapsalu linna ehitussundmääruse täiendus.

Alus: Linnaseaduse § 108 p. 3 ja 4.

Täiendada Haapsalu linnavolikogult 30. juunil 1932 vastu võetud ja Riigi Teatajas 67 — 1932 art. 545 all avaldatud Haapsalu linna ehitussundmääruse § 16 järgmise märkusega:

Märkus. Turuplatsi, Karja ja Posti tänavate äärsed krundid on lubatud täis ehitada kuni 75%.

Haapsalus, 21. detsembril 1936.

Linnapea (allkiri).

Sekretär A. Vaigur.

Jõhvi alevivolikogult 11. märtsil 1936 vastu võetud ja Siseministrilt 22. oktoobril 1936 kinnitatud

39. Sundmäärus ehitiste kohta Jõhvi alevis.

Antud Aleviseaduse § 62 põhjal.

I. Üldised eeskirjad.

§ 1. Jõhvi alevi administratiivpiirides võib sündida ainult alevivalitsuse loal:

- a) uute ehitiste püstitamine;
- b) ehitistele juurde ja peale ehitamine;
- c) ehitiste ümberehitamine;
- d) ehitiste kapitaalparandamine;
- e) tänavatelt või avalikelt platsidelt nähtavate fassaadide muutmine;
- f) fassaadide krohvimine, vooderdamine või värvimine;
- g) reklaamsiltide, vaatekastide või pealkirjade väljapanemine;
- h) eesaedade kujundamine;
- i) tänava või avaliku platsi äärsete piirete (aedade) ehitamine või ümberehitamine;
- j) uute avalike kõnniteede ehitamine ja puude istutamine kõnniteede äärde;
- k) tänavate või avalike platside pinna lahtivõtmine;
- l) ehitiste lammutamine;

m) maa-aluste või lahtiste veejuhtmete ehitamine, kui need viivad avalikesse sade- ja raiskvee kanalitesse või suubuvad veekogudesse või lahtistesse kaevudesse, või maa-alustesse kihtidesse;

n) maa-alade tükeldamine hoonestamise otstarbel ühes uute tänavate rajamisega.

Käesoleva määruse mõttes tuleb arvata juurde- ja pealeehitamiseks, ümberehitamiseks ja kapitaalseks parandamiseks töid järgmises ulatuses: juurde- või pealeehitamiseks — ehitamist, millega suurendatakse ehitiste aluspinda või mahtu;

ümberehitamiseks — töid, millega muudetakse ehitise väliskuju, tehakse avausi välisseintesse või kandvatesse seintesse, või tehakse ümber nendes seintes olevaid avausi, vahetatakse ehitise kapitaallosade materjali teise materjali vastu, või muudetakse ehitise sisemiste kandvate seinte, treppide ja trepikodade j.n.e. asetust; ahjude, kollete ja korstnate ümberpaigutamist loetakse samuti ümberehitamiseks; samuti arvatakse ümberehitamiseks ka krundi piirete ümbertegemist või piirete teisele kohale asetamist; kapitaalseks parandamiseks — töid, millega ilma materjali muutmiseta uuendatakse ehitise välisseinu, sisemisi kandvaid seinu, lae ja katuse konstruktsiooni ja ehitise muid kapitaalosi.

§ 2. Ilma alevivalitsuse loata võib sündida: mittekandvate seinte valmistamine ja kõrvaldamine ning väiksemate paranduste tegemine, mis hooneid oluliselt ei muuda, nagu katuse parandamine, seinte voodrilaudade parandamine, põranda või uste ja akende raamide uuendamine, korstnate uuendamine ja muud sarnased vähemad parandused.

§ 3. Esimeses paragrahvis nimetatud tööde teostamise loa saamiseks tuleb pöörata alevivalitsuse poole sellekohase kirjaliku sooviavaldusega, kusjuures selle sooviavalduse ning temale juurde lisatud dokumentide kohta nõuded on toodud §§ 6—10.

§ 4. Ehitaja, kes on alustanud töid ilma vastava ehitusloata, on kohustatud ehitised kõrvaldama, kui ta alevivalitsuse poolt määratud tähtjaks ei muretse luba.

§ 5. Selle määruse rikkujad võetakse vastutusele seaduses ettenähtud korras.

II. Ehituseks loa andmine ja ehitustegevuse järelevalve kord.

§ 6. Uute ehitiste, juurde- ja pealeehitamiste või ümberehitamiste (§ 1 punktid a, b, c) teostamise loa saamiseks tuleb esitada alevivalitsusele koos § 3 nimetatud sooviavaldusega täielik ehitusprojekt. (Erandina sellest alevivalitsus võib anda luba niisugusteks ümberehitamiseks, mis seisavad ainult ahjude, kollete või korstnate ümberpaigutamises, ka ilma projektide esitamiseta, § 7 tähendatud korra järele, kusjuures sellekohastele kirjalikele sooviavaldustele tarbekorral tuleb lisada selgitavad joonised.)

Ehitusprojektis peavad sisalduma:

andmed ehituskrundi kohta (tänavaga nimi, krundi politsei- ja kinnistuse-number, kinnisvaraomaniku nimi),

asendiplaan, millel näidatud kõik krundil asuvad ning ehitada või lammutada kavatses olevad ehitised, krundi piiride, krundil asuvate ja kavatses olevate ehitiste mõõdud ning samuti nende ehitiste endavaheliste kui ka nende ja krundi piiride vahelised kaugused; asendiplaan olgu mõõdtahe-

§ 9. Maa-alade tükeldamise ja uute tänavate rajamise (§ 1 punkt n) loa saamiseks tuleb esitada koos § 3 tähendatud sooviavaldusega projekt, kus on näidatud tükeldatav maa-ala, millele joonestatud kavatsetavad tänavad, platsid ja krundid ühes kavatsetava hoonestamisviisi näitamisega ning tänavate põik- ja tarbekorral ka pikiprofilide kujutamise

§ 10. Paragrahvide 6, 8 ja 9 põhjal nõutavad projektid, mis tulevad esitada kahes eksemplaris, peavad olema joonestatud puhtalt musta tušiga lõuendil või valgel joonestuspaberil; on lubatavad ka valguskoopiad, kusjuures teine nendest peab olema riide peal. Jooniste formaat 210×300 mm murtuna kokku ühte vihku.

Erijuhtudel alevivalitsus võib nõuda veel seletuskirja staatiliste arvestuste ja detailjooniste juurdelisamist ning samuti tarbekorral alevivalitsusel on õigus nõuda, et projektid oleksid koostatud kutseõigusliku ehituseriteadlase poolt.

§ 11. Ehitustöiks loa annab alevivalitsus esitatud projektide ja jooniste kinnitamisega, või siis kirjaliku vastamisega nendele sooviavaldustele, mis esitatud § 7 ettenähtud korra järgi. Kinnitatud projekti üks eksemplar antakse ehitusloa nõutajale.

Ehitustööde luba kaotab maksvuse, kui projekti teostamisele ei ole asutud kahe aasta jooksul, arvates loa andmise päevast, või kui tööd katkestatakse rohkem kui kaheks aastaks. Niisugustel kordadel tuleb luba sellekohase sooviavaldusega uuendada.

Erandina teistest, luba tänavate või avalike platside pinna lahtivõtmiseks on maksev arvates loaandmise päevast kuni tähtajani, missuguse alevivalitsus määrab loaandmise juures.

§ 12. Alevivalitsusel on õigus projektide kinnitamisel üles seada täiendavat nõuet, et tööde teostamisele võib asuda ainult pärast seda, kui on saavutatud kokkulepe kutseõiguslase ehituseriteadlasega vahenditu järelevalve teostamiseks ehituse juures ning esitatud selle kohta vastav kohustus-kiri alevivalitsusele.

§ 13. Ehitustegevuse järelevalve võimaldamiseks ehitaja peab teatama alevivalitsusele ehitustööde käigust järgmistel tähtpäevadel:

a) tööde alustamisel,

b) hoonete ehituse, juurde- või ümberehituse juures (pärast alusmüüride valmis

c) (samuti hoonete ehituse, juurde- või ümberehituse juures) pärast tooreehituse lõpetamist, s. t. kui valmis kõik seinad, trepid, väljakäigukohad, laed, põrandad ja katus;

d) pärast tööde lõpetamist.

Nende teatamiste kohta tehakse sellekohased pealkirjad kinnitatud projekti kummalegi eksemplarile, kusjuures pärast ehitise valmis

Peale selle ehitaja peab teatama tööde alustamisest ka politseile, kelle poolt tehakse teatamise kohta vastav märkus kinnitatud projekti sellele eksemplarile, mis on ehitaja käes.

Alevivalitsuse ehitusvalve ametnikel on õigus alati kontrollida tööde teostamist ehituse kestes.

Kinnitatud projekt peab hoitama ehituspaigal tööde lõpetamiseni.

§ 14. Kõrvalekaldumisi kinnitatud projektist võib võtta ette ainult vahenditu järelevalve teostaja nõusolekul, kes sealjuures vastutab selle eest, et kõrvalekaldumine ei ole vastuolus ehitusseaduse ja määrase nõuetega. Vahenditu järelevalve teostaja nõusoleku puudumisel (või üldse selle järelevalve teostaja puudumisel) vastutab isiklikult ehituse peremees. Enne ehituse lõplikku ülevaatust ja kasutamisele võtmise lubamist esitab ehituse peremees kinnitamiseks täpse täitmiskirje, milles on selgesti nähtavad kõik kõrvalekaldumised võrreldes esialgse projektiga. Kinnitatud ehitise välimuse muudatus on lubatud vaid pärast vastava muutmiseettepaneku kinnitamist.

III. Määrused ehitiste asetamise kohta.

§ 15. Seaduslikus korras kinnitatud alevi ehitusplaan jaguneb ehitiste suhtes järgmiselt:

- a) tulekindel ja tuldtõkestav ehitusrajoon;
- b) puu- ja segaehtusrajoon;
- c) tööstusrajoon.

Tulekindlasse ja tuldtõkestavasse rajooni on lubatud püstitada ehitisi (välja arvatud alamnimetatud kõrvalehitised) ainult tulekindlas või tuldtõkestavas ehitusviisis.

Puust kõrvalhoonete ehitamine selles rajoonis on lubatud mitte lähemal, kui 20 meetri kaugusel tänava ehitusjoonest.

Tulekindlasse ja tuldtõkestavasse rajooni kuuluvad alevi ehituskruunid Tartu tänava, Rakvere tän., Turuplatsi, Tallinna maantee ja Narva maantee osa (kuni Jaani tänava nurgani) vahel ning peale selle Jaani ja Metsa tänavate vahelises rajoonis.

Tulekindlaks käesoleva paragrahvi mõttes loetakse ehitised, mille kõik kapitaalseinad ja kandvad konstruktsioonid on tulekindlast materjalist (arvatud välja põletamata savi) ning mis on kaetud plekk- või kivi- või muust mittesüttivast ainest katusega. Tuldtõkestavaks loetakse puu- või segaehtis, millel on kaitstud süttimise eest vähemalt 2 sm paksuse krohviga kõik laed, sisemised kandvad puuseinad mõlemalt poolt ja välised puuseinad seestpoolt, kuna viimased väljastpoolt on vooderdatud kividega.

Puu- ja segaehtusrajooni kuuluvad kõik ülejäävad alevi ehitusplaanis ettenähtud ehituskruunid, välja arvatud tööstusrajooni kuuluvad ehitusalad.

Tööstusrajooni kuulub maa-ala, mis piiratud õhtu poolt Metsa tänavaga, lõunast Karja tänavaga ja põhjast ning idast alevi administratiivpiiriga.

Tööstusrajoon on ette nähtud niisuguste tööstusliste ettevõtete paigutamiseks, missugused segavad ümbruskonna elamist oma müra, suitsu või lõhnadega; nende asetamine muudesse rajoonidesse on keelatud.

§ 16. Krunte on lubatud ehitada täis järgmisel määral, arvates kogu krundi pinnast:

- a) Turuplatsi lõunapoolsel äärel ja sellega liituval Rakvere tänaval kuni Sompä teeni ning Tartu tänaval kuni Kooli tänavani kuni 50%;
- b) Tallinna maantee ääres, Tartu tänava ääres, Kooli tän. kuni raudteeni, Kooli tänava ääres Tartu ja Uue tän. vahelises osas, Turuplatsi põhja-õhtupoolsel äärel, maa-alal põhjapool Narva maanteest Turuplatsi alevi piiri ning Metsa tänava vahel, samuti Narva maantee põhjapoolsel äärel

Metsa ja Võsa tän. vahel, maa-alal Narva mnt. Raudtee tänava ja Tartu tän. vahel kuni Võsa tänava alguseni ning peale selle tööstusrajoonis kuni 25%;

c) ülejäävas osas kuni 15%.

§ 17. Igal hoonestataval krundil peab jääma hoonetest vabaks õu, mille pindala vähemalt 150 ruutmeetrit, kusjuures selle minimaalse õue laius ei või olla vähem kui 8,5 m.

§ 18. Ehitusrajoones maa tükeldamisel kruntidesse ei ole lubatud teha krundi tänavaäärset külge vähemaks kui 20 meetrit.

§ 19. Tänaväärised hooned tulevad asetada ehitusjoonele kinnitatud alevi ehitusplaani kohaselt. Arhitektuurilistel põhjustel alevivalitsus võib lubada ehitusjoonest üksikuid etteulatusi kuni 0,20 m, näiteks pilastrite või sammaste jaoks ja fassaadide tagasiulatusi.

§ 20. Ehitusrajoones peavad erakruntidel olema piirded tänava või avaliku platsi äärel. Kui on ette nähtud eesaiad, siis need tulevad piirata tänavajoonel hõreda mitte üle 1,20 meetri kõrguse piirdega, võrestikuga või pügatud põõsastikuga. Kõik piirded tulevad alati hoida korras.

§ 21. Üldiselt on ette nähtud kõigis elamisrajoonides lahtine ehitusviis, mille juures igasugused ehitised peavad asuma naaberkruntide piiridest vähemalt 4,25 m kaugusel, arvatud välja need kõrvalhooned, missugused asuvad tänaväärsest ehitusjoonest vähemalt 20 m kaugusel, kus neid võib ehitada ka otse naabri piirile tulemüüriaga. Kinnine ehitusviis on ette nähtud ainult Turuplatsi äärtel ja Metsa — Jaani tänavate rajoonis.

§ 22. Erandina on võimalik ehitada hooned elamisrajoonides ka tänaväärsele ehitusjoonel otse naabri piirile ühise tulemüüriaga nõndanimetatud kaksikmajadena, kui need püstitatakse korraga kooskõlastatud projekti järgi. Selleks peab olema sõlmitud naabritevaheline kokkulepe, missugune esitatakse alevivalitsusele kirjalikult.

§ 23. Ehitiste vahel, mis ühel ja samal krundil vahetult ei liitu üksteise külge, peavad olema vahed: kui on mõlemad kivehitised, siis vähemalt 4,25 m laiune; kui üks on kivehitis ja teine puuehitis, siis 6,40 m laiune; kui mõlemad on puu- või segaehitised, siis 8,50 m laiune.

Neid sunduslikke vahesid on keelatud täita juurdeehitistega või katusealustega. Samuti on keelatud kasutada õuesid, mille pindala ei ületa ettenähtud alammäära, alalisteks puu või mõnesuguste kaupade ladudeks.

§ 24. Puuehitiste maksimaalne pikkus ilma tulemüürita võib olla 25,5 meetrit, kusjuures ilma tulemüürita üksiku puust ehitise all olev krundi pind ei või olla suurem kui 400 ruutmeetrit, kui üldse krundi suurus ja vastavas alevi osas lubatud krundi täisehitamise % (v. § 16) võimaldavad nii suurt ehitist.

Vastavalt sellele, kui on üksteise lähedal rühm väikesi ehitisi, mis asuvad pindalal, mille pikkus ei ületa 25,5 m ja laius 15,5 m, siis loetakse see rühm võrdseks ühele ehitisele, mis peab asuma teistest hoonetest § 23 ettenähtud kaugusel, kuid mille sees üksikud ehitised võivad asuda üksteisest ükskõik mis kaugusel.

§ 25. Tallid, looma- ja sealaudad, pesuköögid, kuurid ja igasugused muud kõrvalhooned võivad asuda tänava või avaliku platsi joonel ainult siis, kui nende fassaadid on arhitektooniliselt läbi töötatud ja neil ei ole ühtki avaust tänavale või avalikule platsile.

IV. Määrused ehitiste püstitamise kohta.

§ 26. Hoonete kõrgus ei tohi ületada järgmisi suurus:

Tulekindlas ja tuldtõkestavas rajoonis tänavaäärsele ehitisjoonele püstitatava ehitise kõrgus ei tohi ületada tänava majadevahelist laiust.

Puu- ja segaehitusrajoonis tänavaäärsele ehitusjoonele püstitatava ehitise kõrgus samuti ei tohi ületada tänava majadevahelist laiust, kuid sealjuures ei või ühelgi juhul ületada 8,5 m mõõtes kõnniteest või maapinnast kuni ülemise korra lae aluspinnani. Kõikides rajoonides tänavaäärsest ehitusjoonest rohkem kui 20 m kaugusel krundi sügavuse sihis asuvail ehitistel kõrgus tuleb määrata nii, et hoonete seinad ja katus ei tohi läbistada kujutletavat pinda, mis kujutletavast 4,25 meetri kõrgusest piirdest tõuseb 45° all krundi sissepoole; puu- ja segahoonetel kõrgus igatahes ei või tulla suurem kui 8,5 meetrit.

§ 27. Puu- ja segaehitistel on lubatud mitte rohkem kui kaks elamiseks määratud korda.

§ 28. Allapoole maa või kõnnitee pinda elamisruumide ehitamine on keelatud; eluruumide põrandapind peab olema vähemalt 0,15 m võrra kõrgemal kõnniteest või maapinnast.

§ 29. Ehitatavate eluruumide kõrgus põrandast kuni laeni peab olema vähemalt 2,60 m, katuse kordadel vähemalt 2,40 m.

§ 30. Keldrisse ehitatavad elamiseks mittek kuuluvad köetavad ruumid, nagu pesuköögid j. m., niisama ka nende juurde viivad koridorid peavad olema eraldatud mitteköetavaist ruumest kiviseintega ja kaetud tulekindlast materjalist lagedega.

§ 31. Enam kui ühekordseis puuehitistes olevate korterite juurde viivate koridoride ja trepikodade all asuvail keldriruumidel peavad olema tulekindlast materjalist laed. Enam kui kahekordsete uute kiviehitiste keldritel või keldrikorral peavad olema üleni tulekindlast materjalist laed.

§ 32. Kõnniteedesse keldri sissekäike, treppe ja luuke ehitada on keelatud. Keldri akende ette on lubatud ehitada kuni 0,40 m kõnniteedele ulatuvaid valguskaevusid, mis kõnniteede tasapinnas on kaetud klaasiga või raudrestiga.

§ 33. Ehitiste seinte paksus peab kindlustama nende küllaldast tugevust, kusjuures eluruume piiravate välisseinte paksus, konstruktsioon ning materjal peavad olema ka niisugused, et nad ei võimalda niiskuse tekkimist ruumides ja küllaldaselt takistavad soojust läbitungimist. Eluruume piiravate välisseinte paksus peab olema vähemalt:

a) telliskivist massiivseinad:

kui sein on määratud kahelt poolt krohvimisele, siis vähemalt 0,57 m, arvates ilma krohvita või, kui sein on määratud kasutamisele ilma krohvita, või ainult ühepoolse krohviga, siis 0,61 m arvates ilma krohvita;

b) õhuvahedega kiviseinad:

1,5 telliskivi + 0,07 m õhuvahe + sisemine vooder 0,5 telliskivi või 0,60 m pakivi + 0,07 m õhuvahe + sisemine vooder 0,5 telliskivi. Telliskivide suurus on arvatud 0,25 × 0,12 × 0,06 m.

Eluruume piiravate pae- või muust looduse kivist välisseinu ei ole lubatud teha ilma õhuvahedeta ja ilma telliskividest või sellele vastavast ainekst voodriga;

c) puust seinad 0,15 m, arvates ilma voodrita või krohvita.

Eluruumide ja kõrvalhoonete puuseinte vahesid ei tohi täita kergelt süttivate ja tervishoidlikult kahjulike materjalidega (sama on maksev ka lagede täidete kohta).

Õõnsate puust välisseinte ehitamine on keelatud.

Siin nimetamata kõigist muist materjalidest ja muu konstruktsiooniga seinad peavad vastama käesoleva paragrahvi esimese lõike nõuetele.

§ 34. Tulemüüri paksus peab olema vähemalt 0,25 m. Kui tulemüür täidab välisseina ülesandeid (ka ajutiseltki), siis peab tulemüüri selle osa paksus, mis naaberehitistega katmata, vastama § 33 nõuetele.

Tulemüür peab ulatuma üle katuse vähemalt 0,30 m. Kivikatustega ehitistel tulemüür lubatakse ehitada katuse pinnani, kui katuse kivid laotakse müürisegul tihedalt tulemüürile. Korstnad tulemüürides on lubatud tingimusel, et naaberkrundi poolne korstna sein kuskil ei ole õhem 0,25 m. Kui tulemüürisse ulatuvad puuosad, siis tulekindel osa ikkagi peab olema vähemalt 0,25 m paksune.

Tulemüüris on lubatud teha valgust läbilaskvaid avausi, kui need on kaetud 6 mm traatklaasiga kolmes kihis, vähemalt 10 sm suuruste vahedega, või kui nad on moodustatud muude tulekindlate ja läbipaistvate konstruktsioonidena, näit. klaasbetoon ja prismad.

§ 35. Hoonete katused tulekindlas ja tuldtökestavas ehitusrajoonis peavad olema kaetud mittesüttiva materjaliga.

Puu- ja segaehitusrajoonis on lubatud ka laastu katused, mis tulevad katta rootsi värviga. Hoonete tänaväärsetel külgedel katused peavad olema varustatud mittesüttivast materjalist rennidega, millest vesi tuleb ära juhtida veetorudega; veetorude alumine ots ei tohi olla kõrgemal kui 0,25 m tänava pinnast.

§ 36. Eluruumi akna pind peab olema vähemalt 10% põranda pinnast, kusjuures akende asetus peab võimaldama eluruumi kõikide osade küllaldast valgustamist. Aknad kuni 2,15 m kõrguseni kõnniteest ei tohi avatult ulatuda kõnnitee kohale.

§ 37. Tulekindla ja tuldtökestava ehitusrajooni eluhooneis tänavalt, avalikult platsilt või õuest korterite juurde viivad trepid peavad olema tulekindlad ja asuma tulekindlate seintega piiratud ruumes. Neil ruumidel kui ka treppide juurde viivatel läbikäikudel või koridoridel peavad olema tulekindlast materjalist põrand, laed ja podestid.

§ 38. Tulekindlate treppide arv ja asetus tulekindlais eluhooneis määratakse nii, et trepi marsist kuni kõige kaugema eluruumi ukseni ei tohi olla üle 25 m käiku.

Pööningu ruum tuleb jagada vastavalt trepikodade arvule osadesse, mis üksteisest eraldatud kandvatele seintele asetatud avausteta tulekindlate seintega. Igast niisugusest osast peab pääsema otsekohe ühele tulekindlale trepile ja katusele. Juhul, kui ehitise ülemise korra lagi on tulekindel, need tulekindlad vaheseinad võivad jääda ära ja pööning olla ühendatud vaid ühe trepiga.

§ 39. Puu- ja segaehitistes (ka tuldtökestavais) trepid peavad olema asetatud nii, et iga teise korra korter saaks kasutada vaba juurdepääsu kahele eraldi väljapääsuga puutrepile. Need puutrepid peavad asuma eraldi trepikodades, missugused ei tohi piirduda.

Puutrepikoja seinte paksus peab olema: välimistel vähemalt 0,15 m ja sisemistel vähemalt 0,15 m, arvates voodrita ja krohvita. Kahekordsed puu- või segachitised on lubatud ühe puutrepiga ainult siis, kui ülemise korra eluruumi põrandapind ei ole üle 70 ruutmeetri.

Selle ülemise korra eluruumi põrandapinna suuruse määramisel arvatakse kaasa ka need ruumid, missugused kuuluvad alumise korra korterile kui viimasel osa ruume asuvad teisel korral, olles ühendatud korteri see sisemise trepiga. Kui sel kombel määratud põrandapind ülemisel korral ületab 70 ruutmeetrit, siis on igal juhul tarvis ette näha puutrepid niisugusel arvul ja sarnaselt asetatud, et oleks kasutada kaks eraldi treppi niihästi ülemise korra iseseisval korteril, kui ka nende ülemise korra eluruumidel, missugused kuuluvad alumise korra korteri juurde.

§ 40. Puust või segamaterjalist eluhooneis lubatakse ehitada kahe puutrepi asemel üks kivitrepp, mis ulatub pööninguni ja asetatud nõnda, et trepi marsist kuni kõige kaugema eluruumi ukseni ei tohi olla üle 15 m käiku; see kivitrepp peab olema ümbritsetud kiviseintega ning trepikoja lagi, podestid ja põrand peavad olema tulekindlad. Igast korterist, mis asub teisel korral, peab olema otsene väljapääs selle trepi podestile.

§ 41. Trepikodade laius peab olema vähemalt 2,15 m, kui trepil on podestid, või 2,60 m, kui trepil on keerdastmed. Eluruumide juurde viivate sunduslikkude treppide astmete kõrgus ei või olla üle 0,18 m ja laius alla 0,23 m, astmete pikkus peab olema vähemalt 1,0 m.

Käikude kõrgus treppidel ja podestidel peab olema vähemalt 2,0 m. Trepikodade ja korterite sissekäikude gabariit peab olema niisugune, et saab vabalt sisse kanda korterisse ühest sissekäigust ese, mille pikkus 1,9 m ja laius 0,8 m ja kõrgus 1,8 m.

Trepikodad peavad olema ventileeritavad ja välisvalgusega valgustatud.

§ 42. Sahnrite ja käsikambrite ehitamine treppide alla on lubatud sel puhul, kui nende ruumide lagi ja seinad seestpoolt on krohvitud või vooderdatud tulekindla materjaliga.

§ 43. Korstnad asetatakse kiviseinte sisse või püstitatakse eraldi alustele. Eraldi seisvad korstnad peavad olema ehitatud püstloodis, kiviseintes olevad suitsukanalid võivad olla kallakuga mitte üle 30° püstloodist. Längus korstnate tegemine pööningule on lubatud, kui nad moodustavad staatiliselt kindla konstruktsiooni ja lõõride kallakus ei ole suurem kui 30° püstloodist. Veetavate lõõride tegemine pööningule on keelatud. Suitsulõõrid kiviseintes võivad kuni 5 meetri pikkuselt olla ka ilma kallakuta, kuid peavad olema varustatud küllaldasel arvul puhastusustega. Korstnad hoone sees kuni katuseni peavad olema ka väljastpoolt krohvitud. Keldris, või kui seda ei ole, alumisel korral peavad olema korstnate igal lõõril puhastamise jaoks tihedalt suletavad uksed; pööningul on keelatud teha uksi korstnasse või suitsukanalisse.

Korstna seinad ja lõõri vahed peavad olema vähemalt 0,13 m paksud. Korstna pead peavad ulatuma üle katuse harja vähemalt 0,30 m, kui katus on tulekindlast materjalist ja 0,70 m — kui katus on kaetud tuldvõtva materjaliga.

§ 44. Korstnad, pottahjud, pliidad ja soojad müürid peavad puuosadest eemal olema vähemalt 0,13 m, mõõtes korstna või ahju välispinnast.

Metallahjud, kui nad asuvad puuseinale lähemal kui 0,60 m või tapeetimata krohvitud puuseinale lähemal kui 0,30 m, peavad olema ümbritsetud plekk-kestaga, kusjuures ahju ja kesta vahel peab olema vähemalt 0,06 m õhuvahe.

Ahju ülemine pind peab olema eemal krohvitud laest vähemalt 0,30 m ja krohvimata laest vähemalt 0,50 m.

Tulekindlalt katmata ruumes asuvail lahtistel kolletel ja ääsidel peavad olema tulekindlast materjalist kummid. Ahjude ja kollete suude ette, kus ei ole mittesüttivast materjalist põrandat, kinnitatakse mittesüttivast aineksest 0,5 m laiad katteplaadid.

§ 45. Veetavat suitsulõõri võib juhtida ainult ühest ruumist teise, mitte aga selle kaudu kolmandasse. Metallist torud suitsu vedamiseks on lubatud ainult ruumides, kus nende järgi alati võib valvata. Nad peavad olema vähemalt 0,30 m puuosadest eemal või kui nad on isoleeritud tulekindla materjaliga, siis vähemalt 0,13 m; nendel peavad olema kahekordsed seinad, mille vaheruum on vähemalt 2,5 sm, ühekordsete seintega torud peavad saama tulekindla katte. Veetavad torud võivad olla telliskividest nurkraudadel, kusjuures nende pikkuse ülemmääraks on 2,0 meetrit; nende torude sisepind peab olema puuosadest eemal vähemalt 0,27 m.

§ 46. Iga korteri kohta peab olema külma hoiuruumina vähemalt üks sahvcr, mis asub välisseina ääres või kojas.

§ 47. Vähemalt kahe korteri kohta peab olema üks vee- või õhuklosett, millele juurdepääs keelatud otse köögist või eluruumist. Klosetiruum peab olema vähemalt 0,85 m lai ning 1,00 m pikk.

Klosettide kaevud peavad vastama kõigile tervishoiu- ja ehitusnõuetele. Kivi- või betoonkaevud peavad olema massiivselt kaetud; puukaevud kaetud tiheda plankudest vähemalt 7,5 sm paksuse laega. Kattes olev puhastuseauk peab olema varustatud tiheda kahekordse luugiga. See osa kaevust peab asuma väljaspool maja alusmüüri, kusjuures üldse mustuseaukude seinad ja põhi tulevad ehitada lahus hoone alusmüüridest. Kaevu põhi ja seinad tulevad väljaspoolt isoleerida 0,20 m paksuse savikihiga, kaevu põhjale peab andma kallaku puhastusaugu poole.

Kaevust peab olema võetud kaevu kõrgemast kohast gaaside väljatõmbe toru, mis ühendatud omaette ventilatsioonilõõriga. Mustuse sisseviske toru peab olema madalamal ventilatsiooni toru suust vähemalt 0,60 m.

V. Määrused kõrvaliste ehitiste ja seadete kohta.

§ 48. Kuni puudub üldine veevõrk, igal krundil peab olema kaev, kusjuures naabriga kokkuleppe korral, mida peab esitama kirjalikult, võib olla ühine veekaev ühisel piiril. Kaev peab asuma vähemalt 8,5 m kaugusel klosettide kaevudest, tallidest, virtsa- ja raiskveeaukudest või sarnastest mustuse kogumise paikadest. Lahtise kaevu seinad peavad ulatuma vähemalt 0,80 m üle maapinna, ning kaev peab olema kaetud kindla kaanega.

§ 49. Tallide ja lautade põrandad ning sõnnikuruumide seinad ja põrandad ehitatagu kindlast materjalist, vedela mustuse ärajuhtimiseks põrandale tuleb anda kallak rennide poole. Üldse peab ehitama neid sarnaselt, et hoitaks ära hoonete aluse ja lähedase maa läbiimbumine kahjulike bakteriate signemist soodustavate või mürgiste ainetega.

§ 50. Raiskvee ning virtsaaukude põhjad ja seinad peavad olema kindlast, niiskust läbilaskmatust materjalist ja augud varustatud kindlate kaantega. Virtsaugud tallide juures olgu ühendatud viimastega kindlate torudega. Prügikastid mahutuselt ei tohi olla suuremad kui 1,5 kantmeetrit. Naabriga kokkuleppel, mida peab esitama kirjalikult, võib asutada ühiseid mustuseaukuseid piirile.

§ 51. Kahe naaberkrundi vaheliste piirete kõrgus oleneb naabrite vastastikusest kokkuleppest. Kui ei jõuta kokkuleppele, siis kumbki neist võib ehitada piirdeosa mitte madalama kui 1,80 m ja mitte kõrgema kui 2,10 m. Juhul, kui seda nõuab üks piiriäärseist omanikest, peab piire olema tihe.

§ 52. Kui tänava või avaliku platsi ääres püstitatakse uusi ehitisi või teostatakse ümber- või peale- või juurdeehitisi või lammutatakse neid või seatakse tellinguid muiks ehituslikeks otstarbeiks, siis see koht peab olema ümbritsetud vähemalt 1,8 m kõrge piirdega, mille äärde tehtud kõnnitee asemele vähemalt 0,70 m laiune laudtee. Alevivalitsuse loal nende ajutiste piirete ehitamine võib mõnes kohas ka ära jääda, kui kohalikud olud seda lubavad.

§ 53. Tänaväärsed jalgteed tehakse kinnisvaraomanike poolt nende krundi pikkuses. Seal, kus alevivalitsuse arvates küllalt on ühel pool tänava äärel asuvast kõnniteest, kas tänava kitsuse, vähese liiklemise, või muil põhjusil, tehakse jalgteed ühele tänava äärele mõlemal pool tänavat asuvate kinnisvaraomanike poolt nende kruntide tänaväärselise pikkustele vastavais osades. Kummale tänava äärele jalgteed ehitatakse, otsustab alevivalitsus.

Umbtänavate otstes asuvate kruntide omanike kõnniteede ehituse kohustuse määrab alevivalitsus eraldi kindlaks.

§ 54. Jalgteed peavad olema siledad ja tasased ning võivad osutada kallakut tänava poole mitte rohkem kui 3% olenevalt kõnnitee materjalist, missugusena võib tarvitada betooni, asfalti, telliskive või siledaid paetahvleid. Jalgteede laius peab olema vähemalt 1,25 m, kuid erilistel juhtudel, mis tingitud tänava kitsusest, võib ehitada alevivalitsuse loal ka kitsamaid, kuid vähemalt 1,0 m lauseid kõnniteid.

VI. Sundmääruse maksmahakkamine.

§ 55. Käesolev määrus on täies ulatuses kohustav § 1 tähendatud tööde teostamisel pärast määruse maksmahakkamist. Olemasolevad ehitised tuleb viia määruse nõuetega kooskõlla ümberehituste või kapitaalremontid korral. Nendes kohtades, kus käesoleva määruse põhjal on nõutav tulekindel või tuldtõkestav ehitusviis, võib ette võtta puust (tuldvõtivate) ehitiste ümberehitamisi ja kapitaalseid parandusi, siis kui selle läbi puuehitised ehitatakse ümber tuldtõkestavaiks, muudel juhtudel aga ainult veel kuni 1. jaanuarini 1970 nendel kordadel, kui on vaja hoida alal olevaid kortereid ja äriruume.

§ 56. See sundmäärus hakkab maksuma viieteistkümnendal päeval pärast avaldamist Riigi Teatajas.

§ 57. Käesoleva sundmääruse rikkujad võetakse vastutusele Kriminaalseadustiku põhjal.

Alevivanem Danilevsky.

Sekretär G. Randheiding.